

คุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ช่วยแพทย์แผนไทย ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ปาริตา บุญนาค

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาสาขารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2561

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล
Copyright by Mahidol University

คุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ช่วยแพทย์แผนไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

QUALITY OF WORK LIFE AMONG THAI TRADITIONAL MEDICINE ASSISTANTS IN BANGKOK METROPOLITAN REGION

ปาริคา บุญนาค 5937162 PHMP/M

ส.ม.

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์: วิรัช กิตติพิชัย, วท.ค., ฉัฐนารี เอมยงค์, Dr.P.H.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ช่วยแพทย์แผนไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างเป็นผู้ช่วยแพทย์แผนไทยในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 137 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05

ผลการวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ช่วยแพทย์แผนไทย มีคะแนนร้อยละเฉลี่ย 77.48 โดยด้านสิ่งแวดล้อมในการทำงานมีคะแนนร้อยละเฉลี่ยสูงที่สุด ในขณะที่ด้านการควบคุมในที่ทำงานมีคะแนนร้อยละเฉลี่ยต่ำสุด ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้ช่วยแพทย์แผนไทย ได้แก่ ระยะเวลาทำงาน ($p < 0.001$) อายุงาน ($r = 0.387$) นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ช่วยแพทย์แผนไทยที่ปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลด้านการแพทย์แผนไทย มีคุณภาพชีวิตการทำงานต่ำกว่าหน่วยอื่นๆ ($p < 0.001$) และผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า 19,000 บาท มีคุณภาพชีวิตการทำงานสูงกว่าผู้ที่มีรายได้สูงกว่า ($p < 0.01$)

จากผลการศึกษานี้จึงมีข้อเสนอแนะว่าผู้บริหารหน่วยงาน ควรมีนโยบายกำหนดเวลาให้ผู้ช่วยแพทย์แผนไทยพักก่อนให้บริการนวดผู้รับบริการคนต่อไป 5 – 10 นาที เพื่อพักเปลี่ยนอิริยาบถผ่อนคลายกล้ามเนื้อ และควรเปิดโอกาสให้ผู้ช่วยแพทย์แผนไทยได้มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจต่างๆ ของหน่วยงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้ช่วยแพทย์แผนไทย ซึ่งจะช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานต่อไป

คำสำคัญ : คุณภาพชีวิตการทำงาน/ การควบคุมในที่ทำงาน/ ผู้ช่วยแพทย์แผนไทย

QUALITY OF WORK LIFE AMONG THAI TRADITIONAL MEDICINE ASSISTANTS IN BANGKOK METROPOLITAN REGION

PARIDA BOONNAK 5937162 PHMP/M

M.P.H.

THEMATIC PAPER ADVISORY COMMITTEE: WIRIN KITTIPICHAI, Ph.D.,
NATNAREE AIMYONG, Dr.P.H.

ABSTRACT

The purpose of this cross-sectional study was to examine the Quality of Work Life – QWL and related factors among Thai traditional medicine assistants in Bangkok Metropolitan Region. The sample population was 137 Thai traditional medicine assistants – TTMA. Data collection was done through interviewing and a questionnaire and analyzed using descriptive statistics, independent sample t-test, one-way ANOVA and Pearson's product moment correlation coefficient with the statistical significance set at less than 0.05. The findings revealed that the percentage-mean score of the overall QWL was 77.48, and the percentage-mean score in the working conditions dimension was the highest whereas the control at work was the lowest. The factors associated with overall QWL were working hours ($p < 0.001$) and work tenure ($r = 0.387$). Additionally, the TTMA's who work at TTM hospital had overall QWL score lower than other TTM agency ($p < 0.001$) and who had income lower than 19,000 Baht/month had the overall QWL score higher than that to those who had income 19,000 Baht/month and over ($p < 0.01$). Based on the study findings it is recommended that administrators should have a policy that sets the break time for TTMA's of about 5 – 10 minutes before giving service to the next case relaxing and reducing muscle spasm. The TTMA's should be involved in the organization's process of decision-making on related issues in the workplace in order to improve their QWL.

KEY WORDS: QUALITY OF WORK LIFE/ CONTROL AT WORK/
THAI TRADITIONAL MEDICINE ASSISTANT

91 pages

Copyright by Mahidol University